

Αξιοποίηση της Προστιθέμενης Αξίας των Συνεργατικών Εργαλείων μέσω Εκπαιδευτικού Σεναρίου στην Εκμάθηση Ξένων Γλωσσών

Μεταλληνού Αγγελική¹, Μαυρίδου Λήδα Μαρία², Μπούζιου Αγγελική³

¹ εκπαιδευτικός Γερμανικής Γλώσσας, Β' Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού
angela4kids@hotmail.com

² εκπαιδευτικός Γαλλικής Γλώσσας, Διεύθυνση Β/θμιας Εκπ/σης Πειραιά
lidamavr@gmail.com

³ εκπαιδευτικός Αγγλικής Γλώσσας, 9^ο Δημοτικό Σχολείο Κέρκυρας
angeland@sch.gr

Περίληψη

Η παρούσα πρόταση παρουσιάζει ένα πλαίσιο ομαδοσυνεργατικού εκπαιδευτικού σεναρίου εκμάθησης ξένων γλωσσών για μαθητές Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης οποιασδήποτε ηλικίας και επιπέδου γλωσσομάθειας στοχεύοντας στην αξιοποίηση της προστιθέμενης αξίας των συνεργατικών Ψηφιακών Μέσων. Η διαδικασία, ανεξαρτήτως θέματος, βασίζεται στο μοντέλο των 4 πόρων των Freebody & Luke (1990). Δύναται να υλοποιηθεί σε διά ζώσης συνθήκες (εργαστήριο πληροφορικής) ή διαδικτυακώς, ασύγχρονα και σύγχρονα μέσω πλατφορμών LMS. Περικλείει αρχική προβολή πολυτροπικού κειμένου, ανάκληση πρότερης γνώσης, συσχετισμό με προσωπικά βιώματα, στοχευμένη ιστοεξερεύνηση, αξιολόγηση πηγών, συλλογική σύνθεση πολυτροπικού κειμένου μέσω ηλεκτρονικών εργαλείων, αλληλοσχολιασμό, ευρύτερη αποτίμηση τακτικών και προϊόντων. Οι προαναφερθείσες πρακτικές γραμματισμού αναμένεται να σμιλεύουν τους πολίτες του 21ου αι.

Λέξεις κλειδιά: ξένες γλώσσες, νέοι γραμματισμοί, εκπαιδευτικό σενάριο, συνεργατική μάθηση, εργαλεία ΤΠΕ

1. Εισαγωγή

Πρόσφατα ο κόσμος όλος βίωσε μια πρωτόγνωρη εμπειρία εγκλεισμού λόγω πανδημίας. Η ταυτόχρονη παύση λειτουργίας όλων των εκπαιδευτικών μονάδων έφερε στη ζωή μας την εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω Ψηφιακών Μέσων. Είναι αμφίβολο όμως αν κατά τη διαδικτυακή διδασκαλία των ξένων γλωσσών προήχθησαν επαρκώς αρχές του εποικοδομισμού, πρακτικές νέων γραμματισμών και συνεργατικές δραστηριότητες με αξιοποίηση εργαλείων Τεχνολογίας Πληροφορίας & Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Η τήρηση των παραπάνω προϋποθέτει σαφώς ακολουθία αντίστοιχων τακτικών και στη Διά Ζώσης παιδαγωγική διαδικασία, θεμελιωδών στην προετοιμασία μαθητών για απαιτήσεις 21ου αιώνα.

Η ένταξη εκπαιδευτικών σεναρίων στην τάξη αποτελεί προαπαιτούμενο για την προώθηση της ισότιμης συμμετοχής, της συνεργασίας και της αλληλεπίδρασης, της επίτευξης συλλογικού έργου. Επιδίωξη είναι να εξασφαλιστεί η εμπλοκή των μαθητών σε ομάδες – στην τάξη, διά ζώσης και εξ αποστάσεως διαδικτυακώς – ώστε να αυξηθεί η μικρή σχετικά εξοικείωση τόσο με συνεργατικές δράσεις όσο και με συνεργατικά εργαλεία. Η ύπαρξη Συστημάτων Διαχείρισης Μάθησης-Πλατφόρμες Learning Management Systems-LMS), τα οποία υποστηρίζουν το χωρισμό μελών σε ομάδες και τη μετάβαση σε εικονικά δωμάτια, με σκοπό τη συνεργατική εκπόνηση δραστηριοτήτων κρίνεται από τις συντάκτριες άκρως απαραίτητη.

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση με στόχο την ενδυνάμωση της συνεργατικότητας εδράζεται στις παραπάνω διαπιστώσεις. Με γνώμονα τη δραστηριοκεντρική προσέγγιση προτείνεται ένα πλαίσιο *διδακτικού σεναρίου* όπου, με διακριτές τις φάσεις διά ζώσης ή σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, συνιστώνται Ψηφιακά Μέσα που προωθούν τον ομαδοσυνεργατικό χαρακτήρα της μάθησης, μεταξύ των οποίων ο εκάστοτε εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να επιλέξει και να πλάσει τη δική του διδακτική εκδοχή αναμειγνύοντας σύγχρονες προσεγγίσεις με τοπικά δεδομένα. Η ενσωμάτωση και η κατάλληλη χρήση εφαρμογών ΤΠΕ στη διδασκαλία διευρύνει τόσο τις προφορικές όσο και τις γραπτές δεξιότητες των χρηστών, αφού μέσα από αυτές έρχονται σε επαφή με διασκεδαστικό και ενδιαφέρον υλικό, και επικοινωνούν μεταξύ τους για αυθεντικούς λόγους στην ξένη γλώσσα, συνεργάζονται προκειμένου να επιλύσουν μια δραστηριότητα, να ανταλλάξουν πληροφορίες και γνώμες, να δημιουργήσουν (Αρβανίτης και Παναγιωτίδης, 2009).

Η παρούσα μελέτη ξεκινά με μια βιβλιογραφική ανασκόπηση των θεωριών και προσεγγίσεων μάθησης καθώς και μιας σειράς συνεργατικών εργαλείων, εφαρμογών και υπηρεσιών, παρουσιάζει το μεθοδολογικό πλαίσιο, αξιολογεί τους προτεινόμενους βηματισμούς και συνάγει συμπεράσματα.

2. Θεωρητικό Υπόβαθρο

2.1 Θεωρίες και προσεγγίσεις μάθησης

Οι θεωρίες μάθησης στις οποίες βασίζεται η συγκεκριμένη πρόταση είναι οι ακόλουθες: Ο *Εποικοδομισμός* που κατηγοριοποιεί τη μάθηση ως αποτέλεσμα διαδικασίας απόκτησης γνώσεων κατά την αλληλεπίδραση του ατόμου με τον κόσμο (Piaget, 1969 στην· Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό, Ενότητα 2.2α, 2018). Πιστεύεται ότι το άτομο δομεί και αναδομεί τις γνωστικές βάσεις σε συνδυασμό με πρότερες γνώσεις, ανάλογα με πεποιθήσεις, ιδέες και αξίες του. Ο εκπαιδευτικός γίνεται καθοδηγητής των προσπαθειών. Προάγει αληθινές διεργασίες σε συγκεκριμένα κοινωνικά πλαίσια (Vygotsky, 1978), σε συνθήκες καθημερινής ζωής, μεταβιβάζοντας την ευθύνη για μάθηση στον

επιμορφούμενο. Προσομοιώσεις πραγματικών καταστάσεων προς επίλυση προβλημάτων ενθαρρύνουν προσωπική εμπλοκή, έκφραση και κοινωνική αλληλεπίδραση. Διερεύνηση θεμάτων, θετικών και αρνητικών παραμέτρων, ανταλλαγή απόψεων επιτελούνται μέσω συνεργασίας σε ομάδες (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό, Ενότητα 2.2α, 2018).

Γραμματισμοί - Νέοι Γραμματισμοί. Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών προτείνεται στις μέρες μας μέσω πρακτικών νέων γραμματισμών για κατάλληλη προετοιμασία πολιτών 21ου αι. Τα νέα κείμενα είναι πολυτροπικά, υπερκειμενικά, προσπελάζονται και εκπονούνται διαμέσου Ψηφιακών Μέσων. Ο γλωσσικός γραμματισμός σηματοδοτεί τη χρήση λεξιλογίου ή δομών σε αυθεντικά πλαίσια· ο κοινωνικός γραμματισμός, τη διάδραση μελών ομάδων για επεξεργασία πληροφοριών· ο οπτικός τη διαχείριση εικόνων, βίντεο· ο ψηφιακός, τη χρήση εργαλείων για σύνταξη συνεργατικών κειμένων· ο πληροφοριακός, την πλοήγηση σε ιστότοπους, διασταύρωση πηγών, αναζήτηση και επιλογή στοιχείων· ο πολιτισμικός, την αντίληψη και αποδοχή κουλτούρας διαφορετικών χωρών· ο συναισθηματικός, την κατανόηση συναισθημάτων· ο κριτικός, την ερμηνεία επιτευγμάτων και στρατηγικών· ο χειρονομιακός, την αξιοποίηση χειρονομιών και εκφράσεων προσώπου· ο χωροαντιληπτικός, την αίσθηση χώρων (Μητσκοπούλου, 2018γ).

Η *γλωσσική εκμάθηση υποβοηθούμενη από υπολογιστή*, γνωστή ως CALL (Computer Assisted Language Learning) ασχολείται με τις εφαρμογές του υπολογιστή στη γλωσσική διδασκαλία και εκμάθηση (Levy, 1997 στο Τύρου, 2018). Ευρισκόμενοι πια στην τρίτη ενοποιημένη φάση της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής φιλοσοφίας, μετά τη συμπεριφοριστική και την επικοινωνιακή (Τύρου, 2018), η εκμάθηση της γλώσσας-στόχου υιοθετεί μια περισσότερο κοινωνικό-γνωστική άποψη επιδιώκοντας τη ρεαλιστική πλαisiώσή της, υποστηριζόμενη από τη χρήση ψηφιακών μέσων, που ανήκουν έτσι και αλλιώς στην καθημερινότητα των μαθητών. Ο νέος ηλεκτρονικός γραμματισμός υποδηλώνει τη νέα θεώρηση των τρόπων που η τεχνολογία επιδρά, κατευθύνει και συνδράμει τη γλωσσική εκμάθηση. Τα πολυτροπικά κείμενα ευνοούν την ενοποίηση όλων των δεξιοτήτων καθώς οι προωθούμενες δραστηριότητες συνδυάζουν ανάγνωση, γραφή, ομιλία και ακρόαση. Αφενός προάγεται η εξατομικευμένη μάθηση, αφετέρου η συνεργατική δράση σε ζεύγη ή ομάδες. Η διερεύνηση και εύρεση πληροφοριών πλέον νοηματοδοτούνται. Το Διαδίκτυο, ως ένα πολυμεσικό περιβάλλον, ήρθε για να εμπλουτίσει την εκμάθηση γλωσσών μέσω υπολογιστή (Μαρκόπουλος, 2007 στο Τύρου, 2018). Μέσω του Web-based CALL διευκολύνεται η πρόσβαση σε ψηφιακά κείμενα, βίντεο, ταινίες, ηχητικά αρχεία, υλικό, λεξικά, εγκυκλοπαιδείες, βάσεις δεδομένων όπως και η επικοινωνία με ομότιμους εντός και εκτός σχολικών ορίων και χρονοδιαγραμμάτων σε ασύγχρονη και σύγχρονη μορφή (Τύρου, 2018). Η εκμάθηση της ξένης γλώσσας από παθητική μετατρέπεται σε ενεργητική, καθιστώντας τον μαθητή υπεύθυνο για τον έλεγχο και την επιλογή της προς ανάκτηση γνώσης, καθώς και το διαμοιρασμό των προϊόντων της εκάστοτε διαδικασίας.

Μοντέλο 4 Πόρων. Η προσέγγιση εδράζεται σε πρακτικές τεσσάρων πόρων (four resources model), επιδιώκοντας συσχετισμό ποικίλων θεωριών για καλύτερη εξυπηρέτηση των υφιστάμενων αναγκών. Το μοντέλο στηρίζεται στον κεντρικό ρόλο των κειμένων στην παρούσα κοινωνία της γνώσης, και στην άμεση σύνδεση των πρακτικών γραμματισμού τόσο με το χώρο της εργασίας όσο και με την ταυτότητα των επιμορφούμενων. Οι 4 ρόλοι αποκαλούνται *Αποκωδικοποιητής* (Code Breaker), *Συμμέτοχος* και κατασκευαστής νοήματος (Text Participant), *Χρήστης* (Text User) και *Αναλυτής* κειμένων (Text Analyst). Σε κάθε μέρος του μοντέλου αντιστοιχεί και μια σειρά κειμενικών πρακτικών, οι οποίες είναι απαραίτητες σε έναν εγγράμματο πολίτη του σήμερα (Freebody & Luke, 1990). Ο μαθητής εναλλάσσει ρόλους, αποκτά δεξιότητες, εφαρμόζει στρατηγικές, προετοιμαζόμενος για πολιτότητα 21ου αιώνα.

Η *Ομαδοσυνεργατική Μάθηση* συνδέεται με την κοινωνικοπολιτισμική θεωρία προάγοντας την από κοινού εργασία και επίλυση προβλημάτων. Τα μέλη της ομάδας θέτουν ίδιους στόχους, συμφωνούν αναλόγως προτιμήσεων, εξετάζουν οπτικές, ανταλλάσσουν πληροφορίες ή επιχειρήματα, επινοούν προϊόντα, αλληλοσχολιάζουν, διαχέουν σε αυθεντικό κοινό, μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν. Οι βηματισμοί αυτοί συνιστούν αμοιβαίο χτίσιμο συλλογικής γνώσης και ανώτερης κλίμακας μορφές σκέψης και δράσης (Bloom *et al.*, 1956). Προωθείται με βέλτιστο τρόπο η ένταξη εσωστρεφών τύπων ή με ειδικές ανάγκες, ενισχύεται η υπέρβαση στερεοτύπων ή διακρίσεων. Καλλιεργείται αίσθημα ευθύνης απέναντι στο όλο αποτέλεσμα και τα λοιπά μέλη. Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει αυθεντικές δραστηριότητες, συμβουλεύει (Ματσαγγούρας, 2000· Μητσικοπούλου, 2018γ).

Η διαδικασία της *ανεστραμμένης τάξης* περιλαμβάνει τρία στάδια, *πριν, μέσα και μετά* την τάξη. *Πριν την τάξη*, οι μαθητές καλούνται να προσπελάσουν από το σπίτι υλικό αναρτημένο σε ποικίλους ιστοχώρους με το δικό τους ρυθμό για προσωπική κατανόηση. *Μέσα στην τάξη* αποσαφηνίζουν ζητήματα και υλοποιούν εργασίες – συνήθως σε ομάδες – υπό τις κατευθύνσεις του εκπαιδευτικού. *Μετά την τάξη*, κοινοποιούν τα παραχθέντα, σχολιάζουν και τροποποιούν εφόσον χρειάζεται. Η τεχνική ανεστραμμένης τάξης αρμόζει σε περιπτώσεις μαθησιακών δυσκολιών καθώς δύναται να καλύπτει πλείστες ιδιαιτερότητες. Ο διδακτικός χρόνος αξιοποιείται καλύτερα ενώ αυξάνεται η διάδραση μεταξύ ομοτίμων, με εκπαιδευτικό και με υλικό (Ζέππος, 2018).

Σύμφωνα με τη *Διερευνητική Μάθηση* (Bruner, 1966) οι μαθητές αξιοποιούν πρότερες γνώσεις και καταστάσεις, και εξελίσσουν δεξιότητες και στρατηγικές μέσω πειραματισμού και πρακτικής, αυτενεργώντας, εξερευνώντας, εκφέροντας συμπεράσματα ενώ ο εκπαιδευτικός έχει το ρόλο του εμψυχωτή, του καθοδηγητή. Η έκβαση της αναζήτησης καταλήγει σε βαθύτερη πληροφόρηση, ποικίλα συναισθήματα και οπτικές με συνέπεια υψηλού επιπέδου γνωστικές και μεταγνωστικές δεξιότητες (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό, Ενότητα 2.3α, 2018· Μητσικοπούλου & Γύφτουλα, 2018).

Οι αρχές της *διαφοροποιημένης μάθησης* με βασικό γνώμονα τους μηχανισμούς γνωστικής άνθισης που είναι το σημείο μάθησης στο οποίο μπορεί να φτάσει κάθε άνθρωπος ατομικά ή με βοήθεια από εκπαιδευτικό ή εμπειρότερους ομότεχνους του (Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης-ZEA, Vygotsky, 1978), βασίστηκαν στη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης – απόκτηση γνώσεων σχετική με την πιο εξελιγμένη πλευρά της νοημοσύνης του καθενός (Gardner, 1983), και στη θεωρία του εγκεφάλου – κατανόηση νέων δεδομένων με ανάκληση προηγούμενων (Tomlison & Kalbfleish, 1998 στο Τύρου & Μαρκαντωνάκης, 2019). Τα είδη διαφοροποίησης αφορούν το *περιεχόμενο*, τη *διαδικασία* ή την *απόληξη*. Η ανάμεικτη σύνθεση των ομάδων απελευθερώνει τη συμμετοχή, την αυτενέργεια, τη λήψη αποφάσεων καθορίζοντας τη συνεργασία επί κοινού αντικειμένου.

Ανάμεσα στα *μοντέλα εκπαίδευσης* συγκαταλέγονται: α) το Διά Ζώσης με δράση πρόσωπο με πρόσωπο σε συγκεκριμένο χώρο αλλά μέσω εφαρμογών ΤΠΕ, β) το Μεικτό (blended) με αλληλουχία διά ζώσης και εξ αποστάσεως συνεδριών μέσω ψηφιακών πλατφορμών σύγχρονης και ασύγχρονης εκπαίδευσης (Μαρκαντωνάκης, 2018), γ) το εξ αποστάσεως, κατά το οποίο ο επιμορφούμενος διδάσκεται και μαθαίνει σε διαφορετικό χώρο και χρόνο από εκπαιδευτικό ή συμμαθητές (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό, Ενότητα 4.1α, 2018). Μπορεί να είναι ασύγχρονη όπου οι επιμορφούμενοι επιλέγουν πότε θα μελετήσουν και υλοποιήσουν δραστηριότητες. Στη σύγχρονη, η εκπαίδευση πραγματοποιείται ταυτόχρονα μέσω τηλεδιάσκεψης. Η μικτή παιδαγωγική διαδικασία συνιστάται για νεαρά άτομα τα οποία έχουν ανάγκη την κοινωνικοποίηση του σχολικού περιβάλλοντος ενώ ή διαδικτυακή, για όσους είναι άνω των 18 ετών (Bates, 1995). Σε περιστάσεις ανωτέρας βίας (π.χ. διακοπή λειτουργίας εκπαιδευτικών ιδρυμάτων λόγω πανδημίας) η εξ ολοκλήρου διαδικτυακή εφαρμογή προκύπτει ως επιτακτική.

Το *εκπαιδευτικό σενάριο* περιγράφει στόχους, αναγκαία εργαλεία, βήματα, διάδραση, ρόλους συμμετεχόντων και αναμενόμενες δυσκολίες. Περιέχει ανατροφοδότηση (εφόσον έχει υλοποιηθεί) και ιδέες για επέκταση. Περιλαμβάνει το σχολικό εγχειρίδιο αλλά και σειρά πόρων στην όλη διαδικασία. Σημαντικά χαρακτηριστικά του είναι η χρήση των ψηφιακών μέσων και ο ενεργός ρόλος των μαθητών (Μητσκοπούλου, 2018δ). Η *δραστηριότητα* αποτελεί τμήμα του σεναρίου. Εκεί τονίζεται η λεπτομέρεια κάθε διδακτικής ενέργειας και εφαρμογής Ψηφιακών Μέσων (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό, Ενότητα 1, 2018).

Τα *είδη αξιολόγησης* περιλαμβάνουν α) τη διαμορφωτική, κατά τη διάρκεια της παιδαγωγικής δράσης, η οποία επιδιώκει καταγραφή της προόδου, ενημέρωση και εμπύχωση επιμορφούμενων καθώς και ανασχεδιασμό επόμενων δραστηριοτήτων, β) την τελική, κατά την οποία αποτιμάται η επίτευξη βλέψεων και συνολικής πορείας των εκπαιδευόμενων. Αφορούν σε αποκομισθείσες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις. Στις τεχνικές και τα μέσα περιλαμβάνονται η παρατήρηση, η συζήτηση, η εκπόνηση ομαδικής ή ατομικής εργασίας, ο φάκελος επιλεγμένων εργασιών (π.χ. edu-portfolio),

οι ρουμπρίκες, τα ερωτηματολόγια, τα συστήματα ανταπόκρισης κοινού, τα παιχνίδια (Γύφτουλα, 2018γ).

Η *χρήση του Διαδικτύου* ακολουθεί αφενός έναν δεοντολογικό κώδικα (Netiquette), σύνολο δηλαδή κανόνων που καθορίζουν την σωστή και αποδεκτή συμπεριφορά των χρηστών κατά την ψηφιακή τους επικοινωνία. Αφετέρου, περιλαμβάνει τη διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων, την εξέταση της ασφάλειας των υπερσυνδέσμων όπως και της σκοπιμότητας της κάθε πηγής, καθώς και την ανάγκη διασταύρωσης των πληροφοριών για σχηματισμό αντικειμενικής και σφαιρικής άποψης επί θεμάτων. Οι παραπάνω τακτικές ξεκινούν από τους εκπαιδευτικούς και μεταλαμπαδεύονται στους μαθητές (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό Ενότητα 3.3·Γύφτουλα, 2018α).

2.2 Συνεργατικοί Ιστότοποι - Περιβάλλοντα - Εργαλεία - Εφαρμογές

Ιστότοποι, εργαλεία και εφαρμογές που υποστηρίζουν τη συνεργατική δραστηριοποίηση είναι οι εξής:

2.2.1 Πλατφόρμες τηλεκπαίδευσης

Οι *Πλατφόρμες ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης* ή Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης-Learning Management Systems-LMS (π.χ. eclass, e-me) παρέχουν ευκαιρίες στους εκπαιδευτικούς να αναρτούν πολυτροπικό υλικό και να επικοινωνούν με τους επιμορφούμενους. Προωθούν ανεξάρτητο ρυθμό μελέτης και ανταλλαγή ιδεών (Romero, Ventura & García, 2008· Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό Ενότητα 5.5.1, 2019). Οι *Πλατφόρμες σύγχρονης τηλεκπαίδευσης* (π.χ. Zoom, Webex, BBB) είναι λογισμικά που επιτρέπουν στους χρήστες να συναντώνται διαδικτυακά και σύγχρονα, να μοιράζονται αρχεία, να συνδιαλέγονται μέσω ηχοδιάσκεψης-βιντεοδιάσκεψης αλλά και γραπτών μηνυμάτων (group chat), να υποβάλουν ερωταπαντήσεις και σχόλια. Η δυνατότητα επιμερισμού επιμορφούμενων σε εικονικά δωμάτια (breakout groups) επιτρέπει την απρόσκοπτη ταυτόχρονη συνεργατική δημιουργία (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό Ενότητα 2.3α, 2018· Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό Ενότητα 4.2, 2018).

2.2.2 Λογισμικά παρουσίασης – Επεξεργαστές κειμένου

Λογισμικά Σειριακής Παρουσίασης-ΑΣΠ (Powerpoint, Google Slides/ Docs/ Forms). Εφαρμογές παρουσίασης/ συγγραφής εγγράφων και ερωτηματολογίων που χαρακτηρίζονται από σειριακή μορφή ως προς το περιεχόμενο ή τη συνέπεια. *Λογισμικά Μη Σειριακής Παρουσίασης-ΜΣΠ* (Prezi, Storyline). Τα ΜΣΠ περιέχουν διατύπωση επιμέρους πληροφοριών σε οθόνες καμβιά, εναλλασσόμενες χωρίς προδιαγεγραμμένη σειρά αναλόγως επιθυμιών ή αναγκών. Σχεδιάζονται και παρουσιάζονται με σύνδεση στο διαδίκτυο. *Προσαρμοσμένα Λογισμικά /Συστήματα Ανταπόκρισης Κοινού* (Kahoot, Mentimeter). Εφαρμογές για συγκέντρωση απόψεων συμμετεχόντων ως εναλλακτική αξιολόγηση ή για παιγνιώδη προβολή δεδομένων.

Όλα τα προαναφερθέντα δέχονται κείμενο, εικόνες, βίντεο, ήχος, υπερσυνδέσμους. Επιτρέπουν συνεργατική σύνταξη, επεξεργασία και διαμοιρασμό από πολλούς συνεργάτες και αποθήκευση μεταβολών. Καλλιεργούν διάδραση μαθητών με εκπαιδευτικό, ομότιμους, λογισμικό (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό Ενότητα 3.5, 2018· Ζέππος & Γύφτουλα, 2018).

2.2.3 Λογισμικά κλειστού τύπου- Κλειστά περιβάλλοντα

Τα λογισμικά κλειστού τύπου/ κλειστά περιβάλλοντα (learningapps) αποτελούν συστήματα καθοδήγησης για παροχή πληροφοριών ή αξιολόγηση αποκτηθέντων γνώσεων ή δεξιοτήτων. Εστιάζουν στη μικροδομή της γλώσσας (γραμματική, λεξιλόγιο, ορθογραφία) δρώντας συμπληρωματικά στο διδακτικό πλαίσιο, προάγοντας επιλεκτικά συνεργασία και αυτονομία (Οικονομίδου, 2018).

2.2.4 Πανελλήνιο ψηφιακό αποθετήριο μαθησιακών αντικειμένων 'Φωτόδεντρο'

Το Φωτόδεντρο (Photodentro) αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του 'Ψηφιακού Σχολείου', σχεδιασμένο και σε συνεχή ανάπτυξη από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων (ITYE) ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ. Παρέχει πρόσβαση σε ανοικτούς εκπαιδευτικούς πόρους, ψηφιοποιημένο εκπαιδευτικό υλικό και περιεχόμενο σε δασκάλους, μαθητές, γονείς, και κάθε άμεσα ενδιαφερόμενο με ανοικτή άδεια χρήσης. Στην πύλη αυτή θα βρει κανείς επαναχρησιμοποιήσιμα μαθησιακά αντικείμενα, ως εμπλουτισμό των σχολικών βιβλίων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας βαθμίδας, αναπτυγμένα από εκπαιδευτικούς και χρηματοδοτημένα από το ΥΠΑΙΘ στο πλαίσιο επιλεγμένων έργων. Το 'Φωτόδεντρο' θεωρείται ο Εθνικός Συσσωρευτής Εκπαιδευτικού Περιεχομένου, τηρώντας μεταδεδομένα από συλλογές σημαντικών ψηφιακών πόρων ψηφιακών βιβλιοθηκών και αποθετήρια άλλων φορέων όπως μουσείων, οπτικοακουστικών αρχείων, κ.α. (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό Ενότητα 5.5.1, 2019· Μητσκοπούλου, 2018β).

2.2.5 Συνεργατικοί ιστότοποι, περιβάλλοντα, και εργαλεία Web 2.0

Wiki (Wikispaces). Λογισμικό που επιτρέπει τη συνεργατική επεξεργασία κειμένων μέσω λογαριασμού σε κάποιον παροχέα. Προσομοιάζει τη λειτουργία των Google Docs χωρίς όμως την προοπτική ταυτόχρονων αλλαγών από διαφορετικούς χρήστες. *Ιστολόγια* (Blogger, ΠΣΔ). Ενημερωτικό, εύχρηστο, ηλεκτρονικό ημερολόγιο για έκφραση σκέψεων και συναισθημάτων. Είναι εφικτή η ενσωμάτωση κειμένων, εικόνων, ήχου, βίντεο, υπερσυνδέσμων. Προάγει αλληλεπίδραση με αληθινό κοινό μέσω σχολιασμού και ανταλλαγής απόψεων. Ενισχύεται η επινοητικότητα, η κριτική σκέψη και η ορθή συμπεριφορά στο διαδίκτυο (Γύφτουλα, 2018β).

Πληροφοριογραφήματα - Infographics (Canva, Piktochart). Σύνθεση των λέξεων information+graphics, δηλαδή απεικόνιση δεδομένων ή στατιστικών, με όσο το δυνατόν λιγότερο κείμενο αλλά με χρήση γραφικών και χρωμάτων για να γίνει ελκυστικό, αναγνώσιμο γρήγορα και εύκολα. *Συννεφόμενα* (wordArt, tagxedo).

Γνωστά και ως σταθμισμένοι κατάλογοι ή σύννεφα ετικετών. Η σημασία που εκφράζουν ανάλογα με τη συχνότητα εμφάνισης, αυξάνεται ως μέγεθος γραμματοσειράς συντελώντας σε γρήγορη αντίληψη των πιο σημαντικών όρων. *Χρονογραμμές* (timetoast, timegraphics). Οπτική αναπαράσταση της σχέσης του χρόνου με την ανθρώπινη δραστηριότητα. Πρόσωπα, γεγονότα, τοποθεσίες, συγκυρίες διατάσσονται κατά μήκος μιας γραμμής οδηγώντας σε καλύτερη κατανόηση μέσω φωτογραφιών, χαρτών, συμβόλων, χρονολογικών ενδείξεων, επεξηγηματικών κειμένων. *Διαδραστική αφίσα-glog* (Glogster, Thinglink). Μικροεφαρμογή πληροφόρησης μέσω συνδυασμού πολυμεσικών αναρτήσεων κειμένου, εικόνων, ήχων, βίντεο, υπερσυνδέσμων, προσβάσιμα διαδικτυακά. *Podcasts/ Vodcasts* (Audacity, VozMe). Συγχώνευση των λέξεων Ipod/ video+ broadcast. Επιτρέπουν στους χρήστες να διαμορφώνουν ηχητικές ή βίντεο-δημοσιεύσεις στο διαδίκτυο προκειμένου να προσπελάζονται από πολυπληθές κοινό σε χρόνο επιλογής τους (Μακρή, Τύρου & Οικονομίδου, 2018).

Εννοιολογικοί χάρτες (Mindomo, Mindmap). Τρόπος απεικόνισης και χαρτογράφησης εννοιών και σχέσεων που τις διέπουν. Μέσω κόμβων και συνδέσμων μεταξύ τους επιτυγχάνεται η αναπαράσταση σημαντικού γλωσσικού περιεχομένου. Υποστηρίζουν συνεργατικές δραστηριότητες (Γουλή, Γόγουλου & Γρηγοριάδου, 2006). *Ψηφιακοί Τοίχοι* (Padlet, Linoit). Δωρεάν συνεργατικά εργαλεία κατασκευής ηλεκτρονικών πινάκων ανακοινώσεων. Οι χρήστες ατομικά ή ανά ομάδα επισυνάπτουν περιεχόμενο (εικόνες, βίντεο, ηχητικό αρχείο, έγγραφα, κείμενα) επιδεικνύοντας διαφορετικές οπτικές, απόψεις ή σχόλια (Putman, 2014). *Ηλεκτρονικά Περιοδικά* (Issuu, Schoolpress). Διαθέτουν τη μορφή έντυπου πολυμεσικού υλικού, όμως με περισσότερους συντάκτες, μεγαλύτερη αναγνωσιμότητα (Kyritsis, Stergatou & Pegiazis, 2019).

Ψηφιακή Αφήγηση (Storyjumper, Animoto). Συνένωση προφορικής αφήγησης και ψηφιακών μέσων (βίντεο, φωτογραφιών, εικόνων, ήχου κλπ.). Ενθαρρύνει την αναζήτηση γνώσης για πλείστα θέματα. Απελευθερώνεται η φραστική δεινότητα των μαθητών, ενώ ενισχύεται η αυτοπεποίθησή τους. Παρέχει άριστη ευκαιρία για εργασία σε ομάδες με διακριτούς ρόλους και για συνειδητοποίηση των σταδίων και απαιτούμενων αναθεωρήσεων (Μητσικοπούλου, 2018α). *Comics* (Toondoo). Καλλιεργούν την από/επανα-κωδικοποίηση οπτικών μηνυμάτων, καθώς και τη συνθετική σκέψη. Επιτελείται υπέρβαση πολιτιστικών και γλωσσικών διαφορών, ευχάριστη προσέγγιση δύσκολων ζητημάτων, δημιουργικότητα, κριτικός νους (Βασιλικοπούλου, Μπολουνδάκης & Ρετάλης 2007).

2.2.6 Ιστότοποι δωρεάν παροχής ψηφιακού υλικού

Ηλεκτρονικά Λεξικά (WordReference, Pons). Προσφέρουν πολυτροπικό υλικό αναφοράς, θησαυρούς με συνώνυμα-αντώνυμα, βάσεις γραμματικής, πολύγλωσσες μηχανές μετάφρασης, παιχνίδια λέξεων, επεξηγηματικά βίντεο, αναλυτικές

πληροφορίες (Μικρός, 2018). *Διαδικτυακά κανάλια προβολής βίντεο* (YouTube, Vimeo). Ιστότοποι ανάρτησης, διανομής και προβολής αρχείων βίντεο από οποιονδήποτε χρήστη. Δίδεται δυνατότητα διανομής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, υπερδεσμό, κώδικα ή Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Watkins, & Wilkins, 2011). *Ιστότοποι* όπως οι Pixabay, Unsplash, Google images παρέχουν δωρεάν εικόνες με άδεια Creative Commons χωρίς δηλαδή να απαιτείται αναφορά στον ιδιοκτήτη τους (Bougie, 2020).

3. Μέθοδος

3.1. Ερευνητικά Ερωτήματα

Μέσω του προτεινόμενου *πλαίσιου εκπαιδευτικού σεναρίου* για εκμάθηση ξένων γλωσσών

- προωθείται η ομαδοσυνεργατικότητα σε διά ζώσης και εξ αποστάσεως (σύγχρονη και ασύγχρονη) με τη χρήση κατάλληλων ψηφιακών εργαλείων;
- εξασκούνται δραστηριοκεντρικές πρακτικές γραμματισμού βάσει του μοντέλου των 4 πόρων;
- προάγονται οι αρχές της ανεστραμμένης τάξης, της διαφοροποιημένης και της διερευνητικής προσέγγισης, όπως και του εποικοδομισμού;

3.2. Σκοπός - Στόχοι

Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι α) η θεμελίωση ενός *πλαίσιου εκπαιδευτικού σεναρίου*, για αξιοποίηση από κάθε εκπαιδευτικό που επιθυμεί να ενδυναμώσει την ομαδοσυνεργατικότητα μέσω πρακτικών γραμματισμού, ώστε να εντάξει και να προσαρμόσει σε αυτό την προσωπική του διδακτική πρόταση, και β) η ενσωμάτωση ψηφιακών Μέσων τα οποία υποστηρίζουν τη συνεργατική μάθηση. Οι στόχοι επικεντρώνονται στην ομαδοσυνεργατική διάδραση και κινητοποίηση των συμμετεχόντων μέσα στο πλαίσιο του ΕΠΣ-ΞΓ (2016), επιδιώκοντας την ανάπτυξη αυτενέργειας, υπευθυνότητας, δημιουργικότητας και κριτικής σκέψης.

3.2 Συμμετέχοντες - Πλαίσιο

Η παρούσα πρόταση απευθύνεται σε μαθητές Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης οποιασδήποτε ηλικίας & επιπέδου γλωσσομάθειας στην ξένη γλώσσα. Η διαδικασία, ανεξαρτήτως θέματος, βασίζεται στο μοντέλο των 4 πόρων (Freebody & Luke, 1990), ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην τήρηση των αρχών του ΕΠΣ-ΞΓ (2016).

3.3 Διαδικασία

Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση μπορεί να πραγματοποιηθεί Διά Ζώσης εντός αίθουσας πληροφορικής, ασύγχρονα με βάση τις αρχές ανεστραμμένης τάξης με χρήση εκπαιδευτικής πλατφόρμας (π.χ. eclass, e-me) ή σύγχρονα με τη χρήση

πλατφορμών τηλεδιασκέψεων (π.χ. Webex, Zoom, BigBlueButton, κλπ). Ο εκπαιδευτικός σχεδιάζει σενάριο, εστιάζοντας στο τι μπορεί να επιτευχθεί με τις ξένες γλώσσες και τα σύγχρονα Ψηφιακά Μέσα στο σύγχρονο κόσμο. Συντάσσεται Φύλλο Εργασίας (ΦΕ) για κάθε διδακτική ώρα – η διάρκεια της οποίας είναι ενδεικτική στο παρόν πλαίσιο σεναρίου και δύναται να τροποποιηθεί. Αναλόγως της δραστηριότητας οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες με βάση οικεία πρόσωπα, κοινά ενδιαφέροντα, κλίσεις, επίπεδα γλωσσομάθειας, κλπ. Η ιδεώδης σύνθεση συνεπάγεται 2-5 μέλη με διακριτούς ρόλους. Ο χώρος ορίζεται ή διαμορφώνεται εκ των προτέρων. Παρέχονται οδηγίες για τον τρόπο ενεργούς παρέμβασης (Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Επιμορφωτικό Υλικό Ενότητα 2.3α, 2018).

Ο εκπαιδευτικός βασιζόμενος στην εξοικείωση των παιδιών με ψηφιακά εργαλεία όπως φαίνεται στον πίνακα 1,

Πίνακας 1. Πλαίσιο συνεργατικού σεναρίου

1η Δ.Ω. Διά ζώσης ή Σύγχρονη δράση

- χρησιμοποιεί ως αφορμή πολυτροπικό κείμενο με θέμα του ευρύτερου κοινωνικοπολιτισμικού τους πλαισίου, όπως διαδραστικό σχολικό βιβλίο, ιστοσελίδα, βίντεο (youtube), Photodentro (π.χ βιογραφία The Wright Brothers, Αγγλικά ΣΤ' Δημοτικού / Α2 επιπέδου) και προκαλεί επεξεργασία μέσω ερωτήσεων 4 πόρων (π.χ. οικείων/ νέων/ ελκυστικών λέξεων, συγγραφέα, κοινού, σκοπού, προκληθέντων συναισθημάτων, κατανόησης κειμένου κ.α.). Προαιρετικά, αναρτά το σύνδεσμο στην ασύγχρονη πλατφόρμα για να προσπελαστεί στο πλαίσιο ανεστραμμένης τάξης. [αποκωδικοποιητής και συμμετοχος στο κείμενο και κατασκευαστής νοήματος]
- εντός της τάξης ή στην σύγχρονη πλατφόρμα με διαμοιρασμό οθόνης δίνει έναυσμα μέσω καταγισμού ιδεών για συλλογική δημιουργία συννεφολέξων (π.χ. wordArt, tagxedo) ή εννοιολογικών χαρτών (π.χ. σχετικά με flying / airplanes / βιογραφία προσώπων) – με χρήση δικών του κωδικών όπου απαιτείται (π.χ. Mindomo, mindmap). [αποκωδικοποιητής, συμμετοχος και χρήστης κειμένου]

2η Δ.Ω. Διά Ζώσης ή Σύγχρονη δράση

- εστιάζει μέσω οπτικής παρουσίασης με χρήση powerpoint τοπικά ή google slides/ prezī διαδικτυακά σε λεξιλογικό ή γραμματικό φαινόμενο (π.χ. Simple Past / βιογραφίες) ρητά ή υπόρρητα. Τις παρουσιάσεις αναρτά στην ασύγχρονη πλατφόρμα σε μορφή αρχείου (.doc / .pdf) ή υπερδεσμού. Σε παρουσίαση Google slide εκχωρεί στα μέλη δικαιώματα “συντάκτη”. [αποκωδικοποιητής και συμμετοχος κειμένου]
- καθοδηγεί τους μαθητές στην επικοινωνιακή χρήση των διδαχθέντων σε

αυθεντικό συγκείμενο στην γλώσσα-στόχο και συμμετοχή μέσω ερωτήσεων (π.χ. σκοπός/ περιπτώσεις χρήσης συγκεκριμένου λεξιλογίου ή γραμματικού φαινομένου). [συμμέτοχος και χρήστης κειμένου]

Μεταξύ 2ης και 3ης Δ.Ω. Ασύγχρονη δράση

- εφαρμόζοντας αρχές της ανεστραμμένης τάξης, καλεί τα παιδιά να δράσουν ατομικά στην ασύγχρονη πλατφόρμα στις αναρτηθείσες δραστηριότητες, χρησιμοποιώντας διαδικτυακές εφαρμογές, ψηφιακά εργαλεία και άλλους ιστότοπους: κλειστού/ανοικτού τύπου ασκήσεων, (π.χ. αντιστοίχισης, πολλαπλής επιλογής, συμπλήρωσης κενών (learningapps, Photodentro, π.χ. The Wright Brothers Cloze Test, εφαρμογές ανταπόκρισης κοινού (Kahoot, mentimeter) ή διαδραστικά φύλλα εργασίας (liveworksheets), με δυνατότητα άμεσης ανατροφοδότησης. [χρήστης κειμένου]
- προσφέρει κατάλληλο βοηθητικό υλικό (διαδικτυακά λεξικά) και οδηγίες στην πλατφόρμα για επεξεργασία ασκήσεων και δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης. Η ανατροφοδότηση που λαμβάνει εξαρτάται από την μαθησιακή δραστηριότητα. [αποκωδικοποιητής και χρήστης κειμένου]

3η Δ.Ω. Διά ζώσης ή Σύγχρονη δράση

- επιλύει στην τάξη απορίες ή άλλα ζητήματα που τυχόν προέκυψαν κατά την ατομική ασύγχρονη εξάσκηση. [αναλυτής κειμένου]
- προχωρεί στον χωρισμό των παιδιών σε ομάδες μέσω παιγνιδιών εφαρμογών (π.χ. decision roulette, wheel of names, eclass).
- καλεί τους μαθητές ομαδοσυνεργατικά στο εργαστήριο πληροφορικής ή σε εικονικά δωμάτια, να πραγματοποιήσουν καθοδηγούμενη και στοχευμένη ιστοεξερεύνηση, ορμώμενοι από προτεινόμενες στα Φ.Ε. πηγές. Διαφοροποιεί τους ρόλους μελών οι οποίοι αναζητούν ανά υπόθεμα (π.χ. ένα πρόσωπο που επηρέασε τον κόσμο) κείμενο, εικόνες, βίντεο, ήχο κλπ. Τους θυμίζει να χειρίζονται τους ιστότοπους κειμένων (επιλεγμένες ιστοσελίδες), εικόνων (π.χ. Pixabay, Unsplash), βίντεο, τραγουδιών, ήχων (π.χ. YouTube, Vimeo) ως αντικείμενα κριτικής ανάγνωσης πριν την οριστική επιλογή στοιχείων, να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην παράφραση ή διαμεσολάβηση δεδομένων και στα δικαιώματα χρήσης, και να ακολουθούν τους κανόνες διαδικτυακής συμπεριφοράς. [αποκωδικοποιητής, συμμετοχος, αναλυτής κειμένου]

Μεταξύ 3ης και 4ης Δ.Ω. Ασύγχρονη δράση

- παρέχει στους χρήστες την ευκαιρία να εντυφώσουν στην εκμάθηση

προτεινόμενων ψηφιακών μέσων, αναρτώντας στην ασύγχρονη πλατφόρμα σύνδεσμο για βιντεομαθήματα (tutorials από το YouTube ή ιστότοπο του επιλεγμένου εργαλείου, π.χ. Storyjumper, Timetoast) και δικές του δημιουργίες με σκοπό την εξοικείωση. [χρήστης κειμένου]

4η Δ.Ω. Διά ζώσης ή Σύγχρονη/Ασύγχρονη δράση

- επιβλέπει την κάθε ομάδα που εργάζεται σε συνεργατική εφαρμογή (π.χ. Wiki/ Google docs/ slides, Timetoast, Toondoo, Thinglink, Canva, Storyjumper, Voki, Voicethread, Padlet) στο οποίο τα μέλη εισέρχονται με χρήση κωδικών, δικαιωμάτων κοινής χρήσης και συντάκτη, συγκεντρώνουν υλικό και συνθέτουν το πολυτροπικό κείμενο. Στην ασύγχρονη δράση προτρέπει τα μέλη των ομάδων να συνεννοούνται μεταξύ τους για τον τρόπο και χρόνο που θα χειριστούν το εργαλείο. Αφού ολοκληρωθούν οι επιμέρους ενότητες, συντονίζει τη δημιουργία του τελικού εξαγόμενου (π.χ. Ψηφιακή Αφήγηση / Χρονογραμμή). [χρήστης κειμένου]

5η Δ.Ω. Διά ζώσης ή Σύγχρονη δράση

- καλεί εκπρόσωπο από κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα παραγόμενα προϊόντα στην τάξη ή με διαμοιρασμό οθόνης. Μαζί με μαθητές παρακολουθούν, αποτιμούν το περιεχόμενο, και παραθέτουν σχόλια προφορικά, αυτο και ετεροαξιολογούνται μέσω οικείας εσχάρας αξιολόγησης (rubrica). [αναλυτής και χρήστης κειμένου]
- επικουρεί μέλος της κάθε ομάδας να αναρτήσει – μέσω κωδικών – συνδέσμου του πολυτροπικού κειμένου με σύντομο συνοδευτικό κείμενο στο ιστολόγιο τάξης/σχολείου/εκπαιδευτικού (π.χ. ΠΣΔ, blogger) ή στο forum της πλατφόρμας, με σκοπό όλοι να λάβουν – και να απαντήσουν σε – ανατροφοδότηση από το ευρύτερο περιβάλλον τηρώντας πάντα τους κανόνες ορθής διαδικτυακής συμπεριφοράς. [χρήστης και αναλυτής κειμένου]

6^η Δ.Ω. προαιρετικώς Διά ζώσης/ Σύγχρονη ή Ασύγχρονη δράση

- διανέμει δεσμό ερωτηματολογίου (π.χ. Google forms, surveymonkey) για αποτίμηση της όλης διδακτικής πράξης [αναλυτής κειμένου]
- σε διά ζώσης ή σύγχρονη δράση, προτρέπει όλους να εκδηλώσουν προφορικά σκέψεις, συναισθήματα, ιδέες, προβληματισμούς, ενδεχόμενες δυσκολίες της διεξαγωγής του σεναρίου και προτάσεις για μελλοντικές δράσεις ή τυχόν επεκτάσεις. [αναλυτής κειμένου]
- καλεί όλα τα μέλη να ενημερώσουν το ηλεκτρονικό τους χαρτοφυλάκιο (π.χ. edu portfolio)

Αποτίμηση της περιγραφείσας διαδικασίας ακολουθεί παρακάτω.

4. Συζήτηση

Αξιολόγηση της προτεινόμενης δράσης παρατίθεται ακολούθως. Οι μαθητές υλοποιώντας τις επιμέρους δραστηριότητες κατορθώνουν να αναλάβουν και τους τέσσερις ρόλους του μοντέλου των τεσσάρων πόρων (Freebody & Luke, 1990) ασκώντας πλείστες μορφές γραμματισμών. Οι βηματισμοί τους αποδεικνύουν ότι η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση είναι εφικτή, αφού στηρίζεται στην τοποθέτηση του σεναρίου σε ένα πλαίσιο αυθεντικής επικοινωνίας μεταξύ ομοτίμων, είτε πρόκειται για διά ζώσης είτε για εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Συγκεκριμένα, η αρχική παρουσίαση εισαγόμενου κειμένου πλαισιώνεται αυθεντικά με θεματολογία που άπτεται των ενδιαφερόντων και των αναγκών των παιδιών. Βασική λειτουργία της σύγχρονης πλατφόρμας ο διαμοιρασμός οθόνης. Οι συνοδευτικές ερωτήσεις 4 πόρων στοχεύουν στην ανάδυση πρότερης γνώσης και εντυπώσεων επί του περιεχομένου καθώς και στο συσχετισμό με οικείες εμπειρίες, μετατρέποντας την ‘ανάγνωσή’ του σε γνωσιακή και κοινωνική διεργασία (Kern, 2000 στο Μητσικοπούλου, 2018γ). Η ικανότητα κατανόησης λεξιλογίου και κατασκευής νοήματος προάγει *αποκωδικοποίηση* και *συμμετοχή* ενώ η εμπέδωση πραγματοποιείται μέσα από τη *χρήση* γνωστών εργαλείων – συννεφόλεξων ή εννοιολογικών χαρτών. Η μελέτη της δομής του κειμενικού είδους διευρύνει την αντίληψη της επικοινωνιακής του λειτουργικότητας αναλόγως σκοπού και αποδέκτη. Η τακτική της ανεστραμμένης τάξης σε ασύγχρονη δράση αποβλέπει στην συνεχή εμπλοκή χρηστών και πέραν των επίσημων διδακτικών ωρών ή χώρων με ανεξάρτητη από διδάσκοντα. Η ενασχόληση με λογισμικά κλειστού τύπου με προσωπικό ρυθμό και η αναζήτηση λέξεων σε διαδικτυακά λεξικά ενδυναμώνουν την αυτενέργεια και την ανάληψη πρωτοβουλιών.

Ο χωρισμός των μαθητών σε ομάδες συντελεί στην επεξεργασία υλικού, σε παροχή αλληλοβοήθειας σε χαλαρή και ενθαρρυντική ατμόσφαιρα, σε εξοικείωση με συνεργατική μορφή χωρίς προστριβές. Η λήψη αποφάσεων καθίσταται συντομότερη, και η εποπτεία ευκολότερη καθώς ο εκπαιδευτικός λειτουργεί ως σύμβουλος για άμεση επίλυση προβλημάτων παρά ως ελεγκτής. Η προοπτική επιμερισμού των μελών σε εικονικά δωμάτια είναι το κλειδί μιας πλατφόρμας σύγχρονης τηλεκπαίδευσης προς συνεργατική δράση. Με τη διαφοροποιημένη προσέγγιση μέσω διακριτών ρόλων επιδιώκεται η ενεργή παρέμβαση όλων – με τις δραστηριότητες, τους καρπούς και τα σχετικά Μέσα προσαρμόσιμα σε τύπο νοημοσύνης, ιδιαιτερότητες και προτιμήσεις – και η ταυτόχρονη αύξηση αυτοπεποίθησης αδύναμων ή συνεσταλμένων ατόμων. Η στοχευμένη ιστοεξερεύνηση για άντληση συμπληρωματικών στοιχείων σχετικά με την εργασία οδηγεί σε κριτική προσπέλαση των προτεινόμενων πηγών και σε προσεκτική επιλογή αξιοποιήσιμων πληροφοριών συμβαδίζοντας με τους 4 πόρους. Σε συνδυασμό με την απόδοση πνευματικών

δικαιωμάτων ή τη χρήση ‘ελεύθερων’ δεδομένων συστήνει πρότυπο για αντίστοιχες κινήσεις στην πραγματική ζωή. Η παραπομπή σε βιντεοδιαλέξεις (tutorials) σχετικές με συνεργατικά εργαλεία ή/και η ανάλογη επίδειξη από εκπαιδευτικό συνδράμει στην εξοικείωση των επιμορφούμενων με το Ψηφιακό Μέσο, τη δομή του, και το ύφος γραφής. Κατ’ αυτόν τον τρόπο, οι χρήστες συνειδητοποιούν ότι τα ψηφιακά μέσα που εμπλουτίζουν τα πολυτροπικά κείμενα χρησιμοποιούνται για μετάδοση αυθεντικού μηνύματος στην γλώσσα-στόχο αναλόγως των προθέσεων. Η συλλογική συγγραφή του προϊόντος και η αμοιβαία διόρθωση, η οποία περιλαμβάνει οργάνωση συνομιλιών, ανταλλαγή απόψεων, δημοκρατική διαπραγμάτευση των ενδιαφερουσών πτυχών, αλληλοσεβασμό, παραγωγική άμιλλα, συνιστούν διάδραση με ομότιμους, εκπαιδευτικό και λογισμικά. Σε περίπτωση εκπόνησης Ευρωπαϊκού προγράμματος (π.χ. Erasmus+/ e-Twinning) αναπτύσσεται και η διαπολιτισμική διάσταση. Η παρουσίαση και η ανάρτηση των παραδοτέων σε ιστολόγιο ή forum της πλατφόρμας μετατρέπει τους εμπλεκόμενους σε αναλυτές, αξιολογητές και σχολιαστές, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην τήρηση διαδικτυακών κανόνων συμπεριφοράς με γνήσιο κοινό. Οι μαθητές συνεργάζονται υπεύθυνα για επίτευξη έργου, συστήνοντας κοινότητες που λειτουργούν ως ‘σκαλωσιά’ προς συνομηλικούς στην πορεία οικοδόμησης γνώσεων. Μέσω της σύνθεσης, ανάλυσης, αποτίμησης των παραγόμενων και αλληλοδιδασκαλίας, οι συμμετέχοντες αναδεικνύονται σε ενεργούς χρήστες των εργαλείων, ασκώντας έτσι ανώτερες μορφές μάθησης.

Το ερωτηματολόγιο συνεισφέρει στον αναστοχασμό των επιμορφούμενων και την άνθιση μεταγνωστικών δεξιοτήτων, τις μεθόδους δηλαδή και τους λόγους για τους οποίους ασχολήθηκαν με ζητήματα και με Ψηφιακά Μέσα. Αντιλαμβάνονται κατ’ αυτόν τον τρόπο την ωφελιμότητα των αποκομισθέντων γνώσεων και δεξιοτήτων καθώς και τη χρησιμότητα του σχολείου στο οποίο έχουν ευχάριστες εμπειρίες. Οι μορφές εναλλακτικής αποτίμησης (εσχάρα, προσωπικό χαρτοφυλάκιο) προσφέρουν σκιαγράφηση της συνολικής προσωπικότητας του κάθε παιδιού, τονίζουν την προσωπική προσπάθεια αντί του ανταγωνισμού καθώς και την αυτοκατευθυνόμενη πορεία (Τσαγγαρή, 2017 στο Γύφτουλα, 2018γ). Ο ρόλος του εκπαιδευτικού παραμένει υποστηρικτικός, διευκολυντικός, συντονιστικός.

5. Συμπεράσματα

Στη μελέτη αυτή περιγράφηκε το πλαίσιο του ομαδοσυνεργατικού εκπαιδευτικού σεναρίου για διά ζώσης ή εξ αποστάσεως διδασκαλία ξένων γλωσσών, με εναλλαγή σύγχρονης και ασύγχρονης δράσης. Ο στόχος ήταν προώθηση συνεργασίας μεταξύ ομότιμων σε ομάδες σε ευχάριστο και εποικοδομητικό κλίμα σύμφωνα με το μοντέλο των τεσσάρων πόρων (Freebody & Luke, 1990) και τους επικοινωνιακούς δείκτες του ΕΠΣ-ΞΓ (2016) μέσα από συνεργατικά ψηφιακά εργαλεία και περιβάλλοντα. Η αξιοποίηση των πολυγραμματισμών με συνδυασμό τεχνικών και στρατηγικών διδακτικής, όπως η ανεστραμμένη τάξη, η διαφοροποιημένη ανάθεση ρόλων, ο επιμερισμός μελών παραδοσιακά ή σε ψηφιακά δωμάτια, η στοχευμένη

ιστοεξερεύνηση, η εξάσκηση και η εμπέδωση, η δημιουργία πολυτροπικών κειμένων και η αυτό- και ετερο-αξιολόγηση φαίνεται ότι παρέχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη ποικίλων δεξιοτήτων. Αξίες και στάσεις ζωής που επηρεάζουν την συμπεριφορά μας προκύπτουν από ανταλλαγή απόψεων, αλληλεπίδραση, ακόμη και από συγκρουσιακές καταστάσεις που μεταβάλλονται σε γνώσεις και συναισθήματα. Και είναι η δυναμική ανάμειξη των μαθητών, η ελεύθερη έκφραση και η συλλογική οικοδόμηση της γνώσης – από απόσταση ή εκ του σύνεγγυς – που καθιστούν αναγκαία την καλλιέργεια της ομαδοσυνεργατικής προσέγγισης.

Οι προαναφερθείσες πρακτικές δύνανται να συνδέουν την ξενόγλωσση εκπαίδευση με τις νέες ικανότητες, ανοίγοντας ένα σημαντικό παράθυρο στον κόσμο, προετοιμάζοντας τους νέους με βέλτιστο τρόπο για την ενήλικη ζωή τους ως πολίτες του 21ου αιώνα.

Αναφορές

- Bates, A.W. (T.) (1995). *Technology, Open Learning, and Distance Education*. Routledge.
- Bloom, B., Englehart, M., Furst, E., Hill, W., & Krathwohl, D. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives: the Classification of Educational Goals*. Handbook I: Cognitive domain. New York: David McKay Company.
- Bougie, S. (2020). *Les images et le droit d'auteur*. Réseau juridique du Québec depuis 1997. Retrieved June 23, 2020, from website: https://www.avocat.qc.ca/affaires/iiimages_droitauteur.htm
- Bruner, J.S. (1966). *Toward a Theory of Instruction*. Cambridge, Mass: Belknap Press of Harvard University.
- Freebody, P. & Luke, A. (1990). Literacies programs: Debates and demands in cultural context. *Prospect: An Australian Journal of TESOL*, 5(3), 7-16.
- Gardner, H. (1983). *Frames of Mind. The Theory of Multiple Intelligences*. NYC: Basic Books.
- Kyritsis, K., Stergatou, E., & Pegiazis, T. (2019). Cutting Edge Collaborative eLearning Services: The Case of the Greek School Network. *10th International Conference on Information, Intelligence, Systems and Applications (IISA)*.
- Putman, M. (2014). Creating collaborative spaces using Padlet. Teaching with TECH. Retrieved July 26, 2020, from the *International Literacy Association* website: <https://www.literacyworldwide.org/blog/literacy-now/2014/08/08/creating-collaborative-spaces-using-padlet>

- Romero, C., Ventura, S., & García, E. (2008). Data mining in course management systems: Moodle case study and tutorial. *Computers & Education*, 51 (1), 368-384.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in Society*. Harvard University Press.
- Watkins, J. & Wilkins, M. (2011). Using YouTube in the EFL Classroom. *Language Education in Asia*, 2(1), 113-119. DOI: 10.5746/LEiA/11/V2/I1/A09/Watkins_Wilkins
- Αρβανίτης, Π. & Παναγιωτίδης, Π. (2009). Web 2.0, e-learning 2.0 και εκμάθηση ξένων γλωσσών. *Συνθέσεις*, 45-59.
- Βασιλοκοπούλου, Μ., Μπολουδάκης, Μ., & Ρετάλης, Σ. (2007). Αξιοποίηση των Ψηφιακών Κόμικς στην Εκπαίδευση: Προτάσεις για το Μάθημα της Ιστορίας. *4ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη*, (Τόμος Α' 456-465). Σύρος 4-6 Μαΐου, 2007
- Γουλή, Ε., Γόγουλου, Α., & Γρηγοριάδου, Μ. (2006). Ο εννοιολογικός χάρτης στην εκπαιδευτική διαδικασία του μαθήματος της Πληροφορικής: Μια πιλοτική διερεύνηση. *Θέματα στην Εκπαίδευση, Ειδικό Αφιέρωμα: Σύγχρονη έρευνα στη Διδακτική της Πληροφορικής*, 7(3), 351-377. Ανακτήθηκε 27/07/2020 από <http://amaked-thrak.pde.sch.gr/symdim-kav4/pdf/xartografisi.pdf>
- Γύφτουλα, Γ. (2018α). *Αξιοποίηση διαδικτυακών πηγών. Ενότητα 5.6.4. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος*. Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Γύφτουλα, Γ. (2018β). *Συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης: Ιστολόγια (blogs) και συνεργατικοί ιστότοποι (wikis). Ενότητα 5.6.6. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος*. Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Γύφτουλα, Γ. (2018γ). *Τρόποι εναλλακτικής αξιολόγησης των μαθητών και ψηφιακά εργαλεία. Ενότητα 7.4.3. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος*. Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. (2018). *Επιμορφωτικό υλικό – Γενικό Μέρος. Ενότητα 1. Ψηφιακά μέσα; Εκπαιδευτική, πολιτική και επιστημονική θεμελίωση, μοντέλα ένταξης στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. (2018). *Επιμορφωτικό υλικό: Γενικό Μέρος. Ενότητα 2. Σύγχρονες αντιλήψεις για τη μάθηση και τη διδασκαλία και η*

- εφαρμογή τους με εργαλεία υπολογιστικής και δικτυακής τεχνολογίας. Υποενότητα 2.2α. Σύγχρονες θεωρήσεις για τη μάθηση. Εξέλιξη των αντιλήψεων για την παιδαγωγική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση. Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. (2018). *Επιμορφωτικό υλικό: Γενικό Μέρος. Ενότητα 2. Σύγχρονες αντιλήψεις για τη μάθηση και τη διδασκαλία και η εφαρμογή τους με εργαλεία υπολογιστικής και δικτυακής τεχνολογίας. Υποενότητα 2.3α. Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδακτική και τη μεθοδολογία με τη διαμεσολάβηση Τ.Π.Ε.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. (2018). *Επιμορφωτικό υλικό – Γενικό Μέρος. Ενότητα 3.3. Σχεδίαση-διερεύνηση-αξιοποίηση-αξιολόγηση ιστοσελίδων, ιστοχώρων, πύλων, καθώς και των υπηρεσιών Web 2.0.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. (2018). *Επιμορφωτικό υλικό – Γενικό Μέρος. Ενότητα 3. Υποενότητα 3.5. Χρήση των βασικών εργαλείων πληροφορικής, πολυμεσικών εργαλείων, του διαδικτύου, εργαλείων και υπηρεσιών web 2.0, διαδραστικών πινάκων. Χρήση βασικών εργαλείων πληροφορικής ανά ειδικότητα.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. (2018). *Επιμορφωτικό υλικό – Γενικό Μέρος. Ενότητα 4.1α. Εκπαίδευση από απόσταση. Θεωρητικά θέματα, παιδαγωγικές αρχές, μεθοδολογία. Συστήματα διαχείρισης μάθησης και περιεχομένου.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος
- Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. (2018). *Επιμορφωτικό υλικό – Γενικό Μέρος. Ενότητα 4.2 Χαρακτηριστικά σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Πλατφόρμες BBC και BBB.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. (2019). *Επιμορφωτικό υλικό – Γενικό Μέρος. Ενότητα 5. Χρήση εκπαιδευτικού λογισμικού και ψηφιακών περιβαλλόντων. Υποενότητα 5.5.1. Παρουσίαση, εξερεύνηση και χρήση υφιστάμενου εκπαιδευτικού λογισμικού (Λογισμικό ΥΠΕΠΘ) και ψηφιακών περιβαλλόντων - Δραστηριότητες Ψηφιακό Σχολείο/ Το Φωτόδεντρο.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις ξένες γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) από Γ' Δημοτικού έως Γ' Γυμνασίου. (2016). *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Τεύχος Β' 2871.* Ανακτήθηκε 25/03/2019 από https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2016/ΦΕΚ_B_2871_ΕΠΣ_ΞΕΝΩΝ_ΓΛΩΣΣΩΝ_ΔΗΜ_ΓΥΜΝ_2016

- Ζέππος, Δ. (2018). *Η τεχνική της ‘ανεστραμμένης τάξης’ στην ξενόγλωσση εκπαίδευση. Ενότητα 7.3.4. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β’ Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Ζέππος, Δ. & Γύφτουλα, Γ. (2018). *Επεξεργασία κειμένου και προγράμματα παρουσίασης. Ενότητα 3.9.1. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β’ Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Μακρή, Α., Τύρου, Ι. & Οικονομίδου, Β. (2018). *Αξιοποίηση πολυτροπικών κειμένων με εργαλεία Web 2.0 στην ξενόγλωσση τάξη. Ενότητα 3.9.3. Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β’ Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Μαρκαντωνάκης, Σ. (2018). *Ανάπτυξη δραστηριοτήτων επιμόρφωσης για τους εκπαιδευτικούς των ξένων γλωσσών. Ενότητα 5.8. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β’ Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Ματσαγγούρας, Η. (2000). *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση.* Αθήνα: Γρηγόρης
- Μητσκοπούλου, Β. (2018α). *Ψηφιακή Αφήγηση: είδη, εργαλεία και χρησιμότητα στην ξενόγλωσση τάξη. Ενότητα 3.9.2. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β’ Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε., Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Μητσκοπούλου, Β. (2018β). *Ψηφιακός εμπλουτισμός για τα σχολικά εγχειρίδια της Αγγλικής γλώσσας. Ενότητα 5.7.2. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β’ Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Μητσκοπούλου, Β. (2018γ). *Γραμματισμός στην Ξένη γλώσσα και ψηφιακός γραμματισμός. Ενότητα 7.2.1. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β’ Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Μητσκοπούλου, Β. (2018δ). *Ανάπτυξη και αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεναρίων και δραστηριοτήτων για το μάθημα της ξένης γλώσσας. Ενότητα 7.7. Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β’ Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.

- Μητσκοπούλου, Β. & Γύφτουλα, Γ. (2018). *Βιωματική και διερευνητική μάθηση: μάθηση με συνθετικές εργασίες και μάθηση βασισμένη στο πρόβλημα. Ενότητα 7.3.2 (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Μικρός, Γ. (2018). *Ανοικτά περιβάλλοντα (σώματα κειμένων, συμπραστικοί πίνακες, λεξικά). Ενότητα 5.6.3. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Οικονομίδου, Β. (2018). *Κλειστά περιβάλλοντα για τη διδασκαλία και εκμάθηση των ξένων γλωσσών. Σύνδεση με την παιδαγωγική τους ιδεολογία. Ενότητα 5.6.1. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Τύρου, Ι. (2018). *Κριτική Ανάγνωση του CALL (Computer Assisted Language Learning): η διεθνής εμπειρία. Ενότητα 7.1.1. (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.
- Τύρου, Ι. & Μαρκαντωνάκης, Σ. (2019). *Διαφοροποιημένη μάθηση, εξατομικευμένη μάθηση και ψηφιακές τεχνολογίες. Ενότητα 7.3.1 (Α.Π.Σ). Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' επιπέδου Τ.Π.Ε. Συστάδα Ξένες Γλώσσες. Επιμορφωτικό υλικό – Ειδικό Μέρος.* Αθήνα: Ι.Τ.Υ.Ε. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων Διόφαντος.

Abstract

The current proposal presents a group-collaborative scenario framework for foreign language Primary & Secondary Education learners irrespective of age or language level, aiming at leveraging collaborative digital tools. The process, regardless of discipline, is based on Freebody & Luke (1990) 4-resource model. It can be implemented in class (computer lab) or online, asynchronously and synchronously via LMS. It includes introduction of initial text, prior knowledge recall, correlation with personal experiences, targeted web-exploration, source evaluation, collective multimodal text-synthesis via electronic tools, peer review, tactics-products assessment. The aforementioned literacy practices are expected to shape 21st century citizens.

Keywords: Foreign languages, new literacies, educational scenario, collaborative learning, ICT tools